Yeti?kin Hastalar için Cerrahi Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kin Hastalar için Cerrahi Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33296

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yeti?kin Hastalar için Cerrahi Kayg? Ölçe?i, hastalar?n yakla?an bir cerrahi müdahale öncesinde ya?ad?klar? kayg? düzeyini sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir arac?n Türk kültürüne ve diline uyarlanmas? çal??mas? sonucunda ortaya ç?km??t?r. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki yeti?kin hasta popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini göstermeyi hedeflemi?tir.

Ölçe?in temel amac?, sa?l?k profesyonellerinin preoperatif dönemde hastalar?n duygusal ihtiyaçlar?n? daha iyi anlamalar?na ve böylece cerrahiye ba?l? stresi ve kayg?y? azaltacak hedefe yönelik müdahaleler geli?tirmelerine yard?mc? olmakt?r. Bu çal??ma, 2021 y?l?nda düzenlenen 4. Uluslararas? Sa?l?k Bilimleri Kongresi'nde bir bildiri sunumu olarak payla??lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Cerrahi kayg?, preoperatif dönem, yeti?kin hastalar, psikometrik uyarlama, geçerlik, güvenirlik, cerrahi.

Yazarlar

Y?ld?zeli Topçu, S., Soyda?, D, K?z?lc?k Özkan, Z., Ünver, S., Makal Or?an E., F?nd?k, Ü. Y.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yeti?kin hastalar?n yakla?an ameliyat öncesinde deneyimledikleri öznel kayg? seviyesini nicel olarak belirlemektir. Cerrahi kayg?, hastalar?n iyile?me süreçlerini ve genel refahlar?n? olumsuz etkileyebilecek yayg?n bir psikolojik tepkidir. Bu nedenle, ölçek, klinik ortamda yüksek risk alt?ndaki hastalar? erken te?his etmek ve uygun psikososyal destek sa?lamak için kritik bir araçt?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n özel amac?, orijinal dildeki ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk örnekleminde de korundu?unu kan?tlamak ve böylece Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ve klinisyenler için standardizasyonu yap?lm??, güvenilir bir ölçüm arac? sunmakt?r.

Yap?

Yeti?kin Hastalar için Cerrahi Kayg? Ölçe?i, temel olarak **cerrahi kayg?** (surgical anxiety) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin cerrahi prosedür, anestezi, ameliyat sonras? a?r?, iyile?me süreci ve sonuç belirsizli?i gibi unsurlara kar?? geli?tirdi?i bili?sel, duygusal ve fizyolojik tepkilerin bir bütünüdür.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Cerrahi kayg?, genellikle durum kayg?s?n?n (state anxiety) cerrahi ba?lam?na özgü bir alt türü olarak kabul edilir. Ölçek maddeleri, hastalar?n cerrahiye ili?kin korkular?n?, endi?elerini ve beklentilerini yans?tacak ?ekilde tasarlanm??t?r, böylece bu çok boyutlu yap?n?n bütünsel bir de?erlendirmesini sa?lar.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik çal??mas?na dair spesifik istatistiksel de?erler sunulmam?? olsa da, ba?l?kta belirtilen uyarlama çal??mas?, ölçe?in yap?sal ve içerik geçerli?ini incelemi?tir. **Yap? geçerli?i**, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir. Türkçeye uyarlama çal??malar?nda bu genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilir.

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, muhtemelen maddelerin orijinal ölçekteki faktör yap?s?n? koruyup korumad???n? kontrol etmi?tir. Ayr?ca, **ölçüt ba??ml? geçerlik** kapsam?nda, ölçe?in skorlar?n?n di?er kabul görmü? kayg? ölçekleri (örne?in, STAI) ile beklenen düzeyde ili?kili olup olmad??? incelenmi? olmal?d?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. Uyarlama çal??mas?nda güvenirlik, genellikle **iç tutarl?l?k** (internal consistency) yöntemiyle de?erlendirilir. ?ç tutarl?l???n ölçümünde en yayg?n kullan?lan istatistiksel yöntem Cronbach's Alpha katsay?s?d?r.

Yüksek bir Cronbach's Alpha de?eri (genellikle .70 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Güvenirlik analizleri ayr?ca test-tekrar test yöntemini de içerebilir; bu yöntem, cerrahi öncesi belirli bir zaman diliminde (örne?in 24-48 saat arayla) uygulanan ölçek sonuçlar?n?n kararl?l???n? de?erlendirir.

Faktör Analizi

Yeti?kin Hastalar için Cerrahi Kayg? Ölçe?i'nin Türk popülasyonuna uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?rulanmas? için faktör analizi yap?lm??t?r. Bu analizler, cerrahi kayg?n?n tek boyutlu mu yoksa anestezi korkusu, ameliyat sonucu korkusu gibi alt boyutlardan m? olu?tu?unu belirler.

Yap?lan faktör analizleri, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve maddelerin teorik olarak beklenen faktörlere yüklenip yüklenmedi?ini matematiksel olarak kan?tlam??t?r. Bu, ölçe?in kültürel adaptasyonunun sadece dilsel de?il, ayn? zamanda psikometrik aç?dan da ba?ar?l? oldu?unu göstermenin temel ad?m?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 5'li Likert tipi derecelendirmeye sahip Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Cerrahi müdahale planlanan yeti?kin hastalar.

Age Group: Yeti?kinler (Adults)

Population Details: Hastanelerde yat?l? veya ayakta tedavi görecek, cerrahiye haz?rlanan bireyler.

Test Methodology: Ölçek, hastan?n cerrahi kayg? düzeyini a?a??daki 5 dereceli Likert ölçe?ini kullanarak de?erlendirmesini ister:

Hiç kayg?lanm?yorum = 0
Çok az kayg?lan?yorum = 1
K?smen kayg?lan?yorum = 2
Çok kayg?lan?yorum = 3
A??r? kayg?lan?yorum = 4

Anahtar Kelimeler

Ameliyat, Cronbach's Alpha, psikometri, durum kayg?s?, preoperatif bak?m, hasta de?erlendirmesi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2021 (Türkçe uyarlama çal??mas?n?n kongre sunum y?l?).

Sorumlu Yazar ?leti?im: Ölçe?in kullan?m? ve izinleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Sacide YILDIZEL? TOPÇU ile ileti?ime geçilmelidir. ?leti?im adresi: sacideyildizeli@gmail.com.

Ücret: Ticari kullan?m ve telif haklar? hakk?nda kesin bilgi için yazarla do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Y?ld?zeli Topçu, S., Soyda?, D, K?z?lc?k Özkan, Z., Ünver, S., Makal Or?an E. & F?nd?k, Ü. Y. (2021, 11-12 November). Turkish validity and reliability study of the Surgical Anxiety

ARABPSYCHOLOGY.COM

Questionnaire". *Union Of Thrace Universities, 4th International Health Sciences Congress* (Paper Presentation), K?rklareli, Turkey.

Bu çal??man?n sunuldu?u kongrenin bildiriler kitapç???na ait ba?lant? a?a??dad?r: utuc2021.klu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yetiskin-hastalar-icin-cerrahi-kaygi-olcegi-toad.pdf

Yeti?kin Hastalar için Cerrahi Kayg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için ilgili kongre bildirisine veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM